

творчество — пакъ борба за щастие — за да възвести чрезъ думитѣ на Шиллеровата „Ода на радостта“ най-човѣшкото отъ всички чувства — братството между хората и неизказаната радост и ликуване отъ тѣхното съгласие сами тѣ да редятъ щастието си. Въ „Деветата“ Б. осветява взаимосътрудничеството между поезията и музиката въ симфоничното творчество — нѣщо, което оказа голѣмо влияние върху развитието на модерната музика. Въ цѣлото творчество на Б., намѣрило върховенъ изразъ въ „Деветата“, той се представя като единъ ясновидецъ и пророкъ, който веша човѣшките сѫдбини — единъ човѣкъ, който е овладѣлъ природата и, чрезъ силата на примирението, става господарь и на смъртъта. Следъ симфонийтѣ, не само по брой, но и по значение, въ Б.-вото творчество иде клавирната негова музика — сонати и вариации. И тукъ Бет. заема тронъ, който и до сега не му е оспоренъ: никой до сега не се е домогналъ до такова величие въ концепцията при клавирната соната, като него. Формално и стилово, Б.-вittъ сонати иматъ сѫщить особености, както и симфонийтѣ му — но само че рамкитѣ тукъ сѫ по-малки. Всѣка една соната за пиано на Б. ни разкрива единъ миръ — въ най-широкия обсегъ на човѣшките изживѣвания: отъ най-нежната лирика — до най-мрачната трагика — съ всички междинни настроения. Последнитѣ клавирни сонати на Б., съ глубината има своето съдържание, сѫ най-висшето, що сѫществува въ тази областъ. Отъ камерната музика на Б. особенно място въ неговото дѣло заема струнния квартетъ: чрезъ него той изразява най-съкровенитѣ си чувства, и прави най-сърдечнитѣ си изповѣди — особено въ последнитѣ петъ квартета, дето личнитѣ чувства, и преживѣвания се извишаватъ, съ своята глубина на страдание и радост — до общочовѣшка сѫдба. Предимно инструменталенъ компонистъ, Б. застѫпва, съ една малка частъ отъ творчеството си, и вокалната музика. Единствената негова опера — „Фиделио“, съ сериозността на съдържанието си, оказа мощно влияние върху развитието на драматичната

музика презъ XIX в. „Тържествената литургия“ е единъ документъ за религиозната сѫщност на Б.-вата природа — тя е единъ отъ най-голѣмитѣ паметници на християнската църковна музика. Въ нея човѣкътъ Б. застава предъ своя Богъ за да му изрази свойтѣ страдания, и колебания, горчевини и радости. Б. не създава нови форми: той само разширява и уголямвява създаденитѣ отъ неговитѣ велики предходници, като имъ придава незиблема монументалност. Триумфътъ си на недостигнатъ музикалътъ архитектъ Б. празнува въ първата частъ на третата симфония — „Ероика“. Любима негова форма е, сѫщо, и вариационната, но — на строгата, логична и осмислена — съ вѫтрешно съдържание вариация. „Творения: 9 симфонии — последната съ хоръ, върху Шиллеровия „Химнъ на радостта“; фантазия „Боять при Виктория“; 7 увертиюри: 3 „Леонори“, „Кориоланъ“, „Егмонтъ“, „Кралъ Стефанъ“, „Именъ-день“ и „Освещаване на дома“; 5 концерта за пиано и единъ за цигулка — съ оркестъръ; единъ троенъ концертъ за пиано, цигулка и виолончель, съ оркестъръ; 2 романци за цигулка и оркестъръ; Рондо за пиано и оркестъръ; „Алегрето“ за оркестъръ; 12 нѣмски танца, 12 менуета, 12 контратанци и 2 марша — за оркестъръ; една фантазия за пиано, хоръ и оркестъръ; музика къмъ „Егмонтъ“, „Прометей“ и „Развалинитѣ на Атина“; 38 сонати за пиано; 10 цигулкови и 5 часови сонати, едно Рондо и единъ Вариации за цигулка и пиано, 7 тетради вариации за флейта и пиано; 21 вариационни творби за пиано; една соната; 2 вариационни творби и 3 марша за пиано, на 4 ръже; 3 прелюдии, 4 ронда, 3 тетради „Багатели“, 13 лендлера, 7 менуета и една „Полонеза“, една „Фантазия“ и едно „Анданте“ — за пиано-соло; една соната за хорна и пиано; 5 струнни триа; едно трио за пиано, кларинетъ и чело; 8 триа за пиано, цигулка и чело; две вариационни творби за трио; 4 клавирквартета; 16 струненъ квартетъ; по една фуга за струненъ квартетъ и струненъ квинтетъ; 2 струнни квинтета; единъ квинтетъ за пиано и духови инструменти; единъ септетъ и 2 октета за духови инстру-